

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/57/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8711213103
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8711213103.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: E. F., nar. XX.X.XXXX, bytom V. K., Z. Q. XX, zastúpeného K. F., bytom V. K., Z. Q. XX, proti odporkyni: U. F., nar. XX.X.XXXX, bytom X., P. XX, blok K., o návrhu na určenie výživného na plnoleté a o vzájomnom návrhu o zrušenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 10P/57/2011-41 zo dňa 24.2.2012 v spojení s opravným uznesením č.k. 10P/57/2011-46 zo dňa 26.3.2012, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 10P/57/2011-41 zo dňa 24.2.2012 v spojení s opravným uznesením č.k. 10P/57/2011-46 zo dňa 26.3.2012 vo výroku, ktorým bolo určené výživné zo strany odporkyne na navrhovateľa a vo výroku o dlžnom výživnom tak, že

odporkyňa je p o v i n n á prispievať na výživu navrhovateľa mesačne sumou 65 Eur vždy do každého 17.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred, opakovane do budúca, počnúc dňom 17.10.2011 a v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa z a m i e t a.

Dlžné výživné za čas od 17.10.2011 do 30.11.2012 v sume 428,79 Eur p o v o ľ u j e odporkyni splácať spolu s bežným výživným v 20 Eur mesačných splátkach, počnúc právoplatnosťou rozsudku až do zaplatenia, pod stratou výhody splátok.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom určil výživné odporkyni v sume 130,- Eur mesačne s tým, že je povinná platiť ho navrhovateľovi vždy do 20.dňa každého mesiaca vopred, počnúc dňom 17.10.2011 až do doby, kým sa nezmenia pomery. Zároveň zaviazal odporkyňu dlžné výživné za čas od 17.10.2011 do 29.2.2012 v sume 390,60 Eur zaplatiť navrhovateľovi v lehote 45 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti súd návrh navrhovateľa zamietol. Konanie o vzájomnom návrhu odporkyne o zrušenie vyživovacej povinnosti na navrhovateľa zastavil a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami §§ 62 ods. 1,2,5, 75, 77 ods. 1, 78 ods. 1,3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platných a účinných predpisov (ďalej aj „Zákon o rodine“). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že návrh navrhovateľa na určenie vyživovacej povinnosti voči odporkyni je dôvodný a v súlade so Zákonom o rodine. Pri rozhodovaní o

výške výživného, ktorú má odporkyňa platiť navrhovateľovi, súd zobral do úvahy zákonnú zásadu, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. V danom prípade má žalobca právo podieľať sa na životnej úrovni ako svojej matky, tak aj svojho otca. Zo zisteného príjmu matky je nepochybné, že jej oficiálny príjem z výkonu práce kozmetičky je v minimálnej výške mzdy. Vzhľadom na nevyhnutné potreby navrhovateľa ako vysokoškolačka a dospelého muža, prvostupňový súd určil žalovanej výživné v sume 130,- eur mesačne odo dňa podania návrhu na súd t.j. od 17.10.2011 až do doby, kým sa nezmenia pomery. S prihliadnutím k tomu, že rovnako vyživovaciu povinnosť k navrhovateľovi má aj jeho otec, ktorý si ju plní dobrovoľne minimálne v takej istej sume mesačne, navrhovateľ bude mať výživným od matky a od otca vykryté svoje najzákladnejšie potreby. Pokiaľ navrhovateľ žiadal určiť vyššie výživné než o ňom rozhodol súd, v tejto prevyšujúcej časti prvostupňový súd jeho žalobu zamietol z dôvodu, že preukázaný príjem matky nedovoľuje, aby mu platila vyššie výživné. O určení výživného na dospelé dieťa možno rozhodnúť len na návrh, t.j. len od podania návrhu a pokiaľ navrhovateľ požadoval výživné od skoršej doby než od 17.10.2011, aj v tejto časti bol jeho návrh zamietnutý. Prvostupňový súd uviedol, že vyživovacia povinnosť na dieťa, po dobu, po ktorú dieťa nie je schopné samo sa živiť, je zákonnou povinnosťou a nemožno sa jej zbaviť.

V druhom výroku rozsudku prvostupňový súd vyčíslil odporkyňi dlžné výživné od 17.10.2011 do 29.2.2012, vo výške rozdielu medzi určeným výživným po 130,- eur mesačne a dobrovoľne zaplateným výživným žalovanou spolu v sume 172,80 eur. Následne opravným uznesením zo dňa 26.3.2012 nesprávny prepočet dlžného výživného opravil na sumu 410 Eur.

Konanie o vzájomnom návrhu odporkyne o zrušenie vyživovacej povinnosti na navrhovateľa zastavil z dôvodu späťvzatia tohto návrhu odporkyňou. Výrok o nepriznaní trov konania odôvodnil tým, že si ich účastníci nežiadali priznať.

Proti výrokom rozsudku prvostupňového súdu o určení výživného a dlžnom výživnom v spojení s opravným uznesením podala včas odvolanie odporkyňa. Žiadala prvostupňové rozhodnutia zrušiť a vrátiť vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie s odôvodnením, že prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav, nevykonala dôkazy z úradnej povinnosti. Namietala tiež, nepreskúmateľnosť rozhodnutia z dôvodu neúplného zistenia majetkových pomerov otca navrhovateľa. Uviedla, že navrhovateľ je vlastníkom osobného motorového vozidla Fiat Punto, pričom s ohľadom na nízke príjmy rodičov mal žiadať o sociálne štipendium na vysokej škole. Otec navrhovateľa je vlastníkom sedemmiestneho motorového vozidla. Odporkyňa nemá žiaden majetok. Jej príjem je mesačne 310 Eur, nevlastní žiaden nehnuteľný majetok, motorové vozidlo, pričom mesačné náklady na bývanie má vo výške 180 Eur. Chybným je záver prvostupňového súdu o prepitnom. Odporkyňa záverom uviedla, že je schopná platiť výživné maximálne v sume 55 Eur, nemá možnosť zvyšovať svoj príjem a ani prostriedky na zaplatenie dlžného výživného v sume 410 Eur.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že matka o ňo po rozvode neprejavovala žiaden záujem. Výživné vo výške 1.000 Sk mesačne určené rozhodnutím Okresného súdu Poprad č.k. 12C/16/2005-33 zo dňa 12.7.2005 uhrádza doteraz nepravidelne. On s otcom nebýva taktiež vo vlastnom byte. Mal za to, že majetkové pomery nemajú vplyv na určenie výšky výživného. Ďalej uviedol, že vlastní síce motorové vozidlo, ale len z dôvodu získania zručnosti pri riadení motorového vozidla. Pracuje na základe dohody o brigádnickej činnosti, z ktorej má príjem 50 Eur mesačne. Záverom vo svojom vyjadrení žiadal prvostupňové rozhodnutie potvrdiť.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p.. Po preskúmaní napadnutého rozsudku, i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolaniu odporkyne je možné čiastočne vyhovieť. O odvolaní rozhodol postupom podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p., pričom miesto a čas vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením. Odvolaním nebol dotknutý výrok, ktorým bol návrh v prevyšujúcej časti zamietnutý a o zastavení konania.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

V citovanom ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine sú upravené základné pravidlá pre určenie výšky výživného. Ide o všeobecnú právnu úpravu, ktorá platí, pokiaľ nie je ustanovené pri konkrétnych vyživovacích povinnostiach inak. Špeciálna úprava je obsiahnutá vo vzťahu k vyživovacej povinnosti rodičov k deťom v už vyššie uvedenom ust. § 62 Zák. o rodine. Na strane oprávneného je potrebné skúmať skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinností podľa druhu vyživovacej povinnosti (primeranosť, rovnaká životná úroveň, nevyhnutnosť). Oprávnené potreby pritom zahŕňajú potreby bytové, odevné, zdravotné, kultúrne, stravovacie, či podobne. Závisia od veku, zdravotného stavu, schopnosti sám sa živiť, schopnosti starať sa o seba a podobne.

Výživné zo strany povinného rodiča sa určuje v závislosti od zistenej úrovne jeho zárobkových schopností a možností a jeho majetkových pomerov. Odvolací súd na margo tvrdenia navrhovateľa o neprihliadaní na majetkové príjmy odporkyne zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o výške výživného je treba prihliadať k preukázaným majetkovým pomerom povinného rodiča.

Z dôkazov realizovaných pred súdom prvého stupňa vyplynulo, že odporkyňa je zamestnaná ako kozmetička u zamestnávateľa Ing. Jozefa Pružinského - PAS Poprad a dosahuje čistú mesačnú mzdu vo výške 310,88 Eur. Býva v prenajatom byte, za ktorý platí sumu 180 Eur mesačne. Nie je vlastníčkou nehnuteľného majetku, ani motorového vozidla.

Navrhovateľ je študentom denného štúdia na Vysokej škole bezpečnostného manažérstva v Košiciach, odbor ochrana osôb a majetku, študijný program riadenie bezpečnostných systémov. Školné platí vo výške 790 Eur ročne. Okrem toho 100 Eur platí za ubytovanie na internáte. Rovnako tak má náklady spojené s cestovaním z miesta bydliska, nákup učebných pomôcok, oblečenie, stravné, úhradu ďalších životných potrieb. Je vlastníkom motorového vozidla. Na základe dohody o brigádnickej činnosti vykonáva prácu, za ktorú dostáva 50 Eur mesačne.

Otec navrhovateľa poberá podporu vo výške 156 Eur mesačne, zaplatil synovi školné, platí mu ubytovanie po 100 Eur mesačne a týždenne mu dáva po 25 Eur. Je vlastníkom motorového vozidla.

Odvolačný súd v súvislosti s konaním o určenie výživného a vykonaným dokazovaním poukazuje na to, že na určenie výživného zo strany povinnej osoby vplyvajú viaceré faktory. Predovšetkým sú to jej zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností a výška príspevku ostatných povinných k oprávnenej osobe.

Odvolačný súd nespochybňuje nutnosť vyživovacej potreby navrhovateľa, avšak odôvodnené potreby sú odôvodňované aj schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne schopnosti a možnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými potrebami iba bežné potreby, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka.

Súd prvého stupňa v tejto súvislosti vykonal dostatočné dokazovanie, avšak zistené skutočnosti nesprávne vyhodnotil. Vzhľadom na výšku mesačného príjmu odporkyne, z ktorého súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí vychádzal, a zároveň zistené výdavky odporkyne, nie je v jej schopnostiach hradiť výživné v takto určenej výške. Je zrejmé, že navrhovateľ má nárok na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany odporkyne, nie však všetkých potrieb navrhovateľa. Odvolačný súd poukazuje, vzhľadom na vek navrhovateľa, aj na jeho schopnosť dosahovať príjem. Rovnako tak z internetovej stránky Vysokej školy bezpečnostného manažérstva v Košiciach odvolačný súd zistil, že táto poskytuje študentom sociálne štipendium, pričom v návrhu navrhovateľ túto skutočnosť neuviedol, resp. z doterajšieho konania nevyplýva dôvod, pre ktorý navrhovateľ o sociálne štipendium nepožiadala. Takisto tvrdenie navrhovateľa vo vzťahu k vlastníctvu osobného motorového vozidla z dôvodu nadobudnutia zručnosti vyznieva absurdne, keďže náklady na prevádzku osobného motorového vozidla v súčasnej dobe predstavujú vo vzťahu k nevyhnutným životným potrebám navrhovateľa a zároveň možnostiam, schopnostiam odporkyne nepomerne vysokú čiastku, ktorá nie je nevyhnutnou na uspokojovanie základných životných potrieb navrhovateľa.

Všeobecne platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti. Suma výživného určená prvostupňovým rozhodnutím presahuje rámec nevyhnutných potrieb navrhovateľa s ohrozením základných životných potrieb odporkyne. Potreby navrhovateľa jednoznačne odôvodňujú priznanie výživného, avšak s poukazom na možnosti odporkyne s čistým príjmom cca 310 Eur mesačne a vyššie uvedenými výdavkami, je v možnostiach a schopnostiach odporkyne platiť výživné vo výške 65 Eur mesačne.

Odvolačný súd v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 62 ods. 2 druhej vety Zákona o rodine s tým, že rozsah a charakter potrieb je v dôsledku zmenených ekonomických podmienok čoraz širší a zložitejší na posúdenie. Prípravu na povolanie umožňujú rôzne typy škôl, v rámci ktorých sú aj odlišné náklady. Bežným javom sú súkromné školy, čo je spravidla spojené s vyššími nákladmi. Požiadavka rozvoja dieťaťa je nesporná. Jej nadštandardné podmienky však musia byť podložené adekvátnymi schopnosťami a možnosťami povinného rodiča. To platí aj v tomto prípade, keď prvostupňový súd nezohľadnil schopnosti a možnosti odporkyne v korelácii na nadštandardné potreby navrhovateľa pri určovaní výšky výživného spojené so štúdiom na súkromnej vysokej škole. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je namieste to, aby odporkyňa hradila nadštandardné výdavky navrhovateľa v ním žiadanej sume, keďže navrhovateľ pri výbere vysokej školy určite dôkladne zvažil aj náklady spojené s jej štúdiom. Je v tejto súvislosti zrejmé, že navrhovateľ ako vysokoškolák si je schopný privyrobiť aj brigádnicke a podieľať sa tak na vybranom štúdiu.

Odvolačný súd preto po posúdení schopností, možností a majetkových pomerov odporkyne uznal jej odvolanie za čiastočne dôvodné a súdom prvého stupňa určenú výšku výživného upravil v súlade s postupom ust. § 220 O.s.p. na sumu 65 EUR. Pri rozhodovaní prihliadol predovšetkým na skutočnosť, že navrhovateľ má nadštandardné potreby v súvislosti so štúdiom na súkromnej vysokej škole, pričom nemožno opomenúť, že navrhovateľ ako vysokoškolák si je schopný brigádnicke privyrobiť.

Vyživovacia povinnosť bola zvyšovaná počnúc od 17.10.2011. Predchádzajúcim rozhodnutím určené výživné bolo vo výške 33,20 Eur mesačne. Matke preto vznikol dlh na tomto výživnom po 31,80 Eur mesačne. Za celých 13 mesiacov (november 2011 až november 2012) to činí sumu 413,40 Eur a za 15 dní (od 17.10.2011 do 30.10.2011) to činí sumu 15,39 Eur (15 x (31,80 Eur : 31 dní)). Dlž na výživnom za čas od 17.10.2011 do 30.11.2012 je tak 428,79 Eur. Tento dlh s použitím ust. § 160 ods. 1 O.s.p. povolil odvolací súd odporkyni zaplatiť v mesačných splátkach po 20,- eur spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku až do zaplataenia, pod následkom straty výhody splátok. Pri určovaní splatnosti tohto dlhu mal súd na zreteli, že je to výživné za predchádzajúce obdobie, ale mal na zreteli aj súčasné pomery odporkyne.

Pretože bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenené, odvolací súd zodpovedajúco ust. § 224 ods. 2 O.s.p. mal povinnosť rozhodnúť o náhrade trov celého konania. V konaní boli čiastočne úspešní tak navrhovateľ, ako aj odporkyňa, preto o trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 2 v spojení s §142 ods. 2 O.s.p.

Predmetné rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0. (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení novely vykonanej zákonom č. 33/2011 Z.z. účinným od 01.05.2011)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.